

ПОЛЬЩА НЕ ХОЧЕ ПУСТИТИ НА УКРАЇНУ ІНТЕРНОВАНИХ ПЕТЛЮРІВЦІВ.

(Лист з Варшави до харківських "Вістей")

Оголошені амністії нарізці після довгих балачок по підкомісіях та мішаних комісії підготовлено і 9. марта 1922 року затверджено спеціальну інструкцію для уповноважених обох делегацій — по переведенню репатріації по таборах інтернованих 6. жовтнів армії У.Н.Р.

Треба зазначити, що польська делегація відмовилась, щоб було оголошено по таборах інтернованих повний текст амністії В.У.Ц.В.К. з 30. XI. 1921 та В.У.Ц.В.К. з 3. XI. 1921 р. Довелося виробити спеціальну форму оголошення, в якому говорилось про амністії вищих органів обох республік.

В інструкції для уповноважених є спеціальний пункт, що зобов'язує польську делегацію широко оповістити в пресі та на місцях перебування 6. жовтнів білих армій (по таборах, на роботах тощо), що не було виконано в жодній газеті Річпосполитої. Оголошення ухваленого мішаною комісією про репатріацію білих не було видруковано. Так само сей пакт не було виконано і що до місць перебування інтернованих.

Українсько-російській делегації застержено можливість оповістити початок репатріації особисто по таборах, але її се оповіщено по таборах інтернованих 6. армії У.Н.Р. членом українсько-російської делегації т. М. Христовим, а по містях інтернованих 6. руських армій головою українсько-російської делегації т. Абломним. Обставлялось польською владою так, що виходила не обива міжнародного акту, а бажане анекдотично його. На день приїзду до табору для оповіщення амністії були мобілізовані всі сили запеклих біло-гвардійців, контрреволюціонерів та польської адміністрації, щоб з'явити улажену угоду. Для того мети, наприклад, на день приїзду до табору Стшалково було видано три прокламації, друковані в таборній друкарні спеціально присвячені приїзду представників українсько-російської делегації. У видрукованих прокламаціях, що стилем та виразами нагадували листа запорожців до турецького султана, ображалися дискусійним способом, як прийняв Польщі і Республіки У.С.Р.Р. та Р.С.Ф.С.Р., так і самий акт угоди про репатріацію. Одна прокламація (наказ 3) підписана Петлюрою пійськовим міністром бувши. У.Н.Р. Вовком. — Ст. прокламації було рознішено по таборах та роздано цілими пачками на

пайок харчів за свою працю. Тільки збиті контррозвідкою інтерновані могли дістати ся до уповноважених українсько-російської делегації. Так, 21. марта с. р. на другий день після обиди репатріації під час перебування наших уповноважених в таборі Стшалково, були обіди до кави: Жуковський з сестрою, Колесніченко, Колясний з жінкою, Сімченко, Комарів з жінкою та інші. Хто не хотів бути побитим, тому доводилося обходити сторожу, продиралися через кілька рядів колючого дроту, щоб дістатися до уповноваженого українсько-російської делегації. Але не всякому щастило ся і тут на дотрак ловила петлюрівська контррозвідка, біла, передавала польській міліції, а та садвила в паку (в карцер). Так було піймано на дотрак і посаджено в паку Суботенка за намір якийсь діти до уповноваженого українсько-російської делегації. Адміністрація табору, не зважаючи на наші протести не викликала жодних заходів, щоб припинити незаконне насильство.

Однак не дивлячись на таке насильство, оголошенось до виїзду на Україну кількох сот душ. На підставі пакту ухваленої інструкції по переведенню репатріації кожний інтернований обов'язково мав персонально з'ясуватися до уповноважених мішаної комісії і там заявити про своє бажане або небажане їхати до дому, чим забезпечувалась повна воля інтернованого зробити, як він хоче. І свого пакту угоди польська делегація не додержалась. Під час персонального допиту частину інтернованих, що не запитали, вивозить з табору. Так наприклад 21 марта с. р. а табору Стшалково було вивезено полк т. а. "Чорноплічичів" до м. Варшави. Жадного чоловіка з цього полку не дано опростити, тоді як в таборі були спеціально записані уповноважених мішаної комісії, що мали опростити "Чорноплічичів". До персонального допиту в таборах Каліш й Ципіорно зовсім не пускають уповноважених українсько-російської делегації з тієї ж мети, простої причини, що польська частина мішаної комісії не мав когось послати уповноваженим з свого боку. Характерно те, що тоді, як нашим уповноваженим відмовили їхати до табору, на подяку туди одержували дозвіл люди, що зовсім не мають ніяких справ до інтернованих. Так, наприклад 6. емісару політичного комітету по вербовці людей до білих армій в Польщі гром. Фомичову було дозволено від до табору Тухоль, де розташовано 6. воєнік білих російських армій. Після довгих розмов, затяжок з боку

польської делегації та балачок персональний допит було почато в таборі Стшалково. Знову такі обставини його було так, що не додержана жадна умова: опрос переведено не персональний, не по одинці, а в присутності усіх інтернованих на очах петлюрівського командования та польської міліції, а уповноваженому українсько-російської делегації заборонено навіть було зовсім говорити з інтернованими, до як по угоді, затвердженій мішаною комісією, нашому уповноваженому було застержено право говорити на одинці.

Щоб більше тероризувати інтернованих та відібрати у них волю, польська таборуна адміністрація під виглядом своїх офіційних урядовців дозволила бути при персональному допиті: як старості полк. Ковальському, що є призначений Петлюрою на командуючого частини 6. Армії У.Н.Р. розташованих в таборі Стшалково, як квартирмейстер, жандармський підполковник 6. петлюрів. військ. Політович, як капітанармусові начальнику 6. петлюрівської контррозвідки соти. Голіському. І навіть при такій технічній персональній допит, що абсолютно не відповідала угоді між українсько-російською делегацією та польською делегацією та не давала гарантії вільного виїзду інтернованих, останні намішувалися, оголошувалися до виїзду на Україну, вимагаючи при тому, як уже вказано вище, у наших уповноважених гарантії їх недоторканності з боку петлюрівської контррозвідки та польської таборуної міліції.

Щоб з'ясувати персональний допит, було підготовлено акт фізичної образи уповноваженого українсько-російської делегації з боку одного з інтернованих, що назвав себе руським підданним, народженням у м. Кіпшичові, Миколою Петриковим. Сей останній не дивлячись на те, що уповноваженого українсько-російської делегації тов. Луганця оточували уборані в польську форму міліціонери, на їх очах зайшов з задку та вдарив тов. Луганця по голові пальцем до крові. Йсна річ, що після такого випадку не можна було не одержати від польської влади гарантії для нормального ходу праці в таб. Стшалково продовжувати репатріацію. А таких гарантії польська влада не дала досі, бо вимоги українсько-російської делегації до свого часу не виконала.

Щи одержимо задоволення, невідомо. Наведені факти свідчать про те; як важко провадити репатріацію інтернованих 6. армії У.Н.Р. зараз та й

ДЕНЬ ПЕРШОГО МАЯ В ХАРКОВІ.

Сей день, здавалося, святкує не тільки пролетаріат, але і сама природа, день оказався як рідко коли вдатний для свята: теплий, але не гарячий, сонце ласкаво посилало своє проміння, а в самому повітрі відчувалося щось святочне...

Маніфестація.

Від самого ранку вулиці Харкова представляли величезну сорокувату і гарну картину, забувши важку дійсність буденщини. Харківський робітник радісно і бадьоро вишивав на вулицю, святкувати своє пролетарське свято. На вулицях від самого ранку незвичайно оживлені: робітники фабрик і заводів, червоноармійці, радянські службовці і, наприкінці, самі громадяни, — всі вишли на вулицю, одягнені по весняному, прикрашені червоними стрічками, то що і з червоними прапорами революційними піснями посувалися по місті.

Особливо весело і бадьоро святкували сей першомайський день діти: гарно одягнені, з квітами, червоними прапорами і стрічками, вони цирцювали, на їхніх обличчях видно було задоволення, їхали на прикрашених автомобілях, маніфестували в станих процесіях і дзвінкими дитячими голосами співали пісні революції, пісні праці і воли...

З маніфестування ключових трудящих виділяються також Частини Червоної Армії, що сього великого дня збігаються природно серйозно; вони-ж мають сьогодня велике завдання — присягати на вірність Революції і Робітничо-Селянській Владі. Червоноармійці розуміють вагу і значення присяги і серйозно готуються до неї, щоб бути достойними званню воєнка робітничо-селянської Червоної Армії.

На братніх могилах.

Всі маніфестації, довгими і станими рядами посувалися по вулицях, у напрямку поза місто, до еродому, до братніх могил, що полягли за революцію, де повинна відбутися церемонія присяги Харківців.

Невідомо чи становище змінилося на інше. Принаймні на усіх відомених українсько-російської делегації про поліпшення умов репатріації, польська делегація відповіла не дає та посланку уповноважених до таборів Каліша та Ципіорно, на чому настаново українсько-російської делегації, підтягнув з мотивів мовби до технічного характеру, а тим часом інтерновані далі перебувають в тяжких умовах таборуного життя.

Містовий.

Особливе враження викликає парада в представників закордонних місій, що складалися разом з членами В.У.Ц.В.К. Раднаркому і Губвиконкому з трибуни за рухами військ.

Під час паради над еродомом і військами літає аероплан, що символізує перемогу чоловіка над повітрям.

Після паради відбулись мітинги на еродомі, ввечері, в усіх театрах, клубах, червоноармійських частинах і т. д. відбулись концерти, вистави, мітинги, то що. Так святкував Харківський пролетаріат день 1-го Мая.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНІВ УКР. СЕКЦІЇ Р.П.К.

В справі програми і конституції Р.П.К.

Товариші! — Минувшого тижня я розіслав всім Відділам Української Секції Робітничої Партії Канади брошуру, в якій є надруковані програма, конституція і резолюції Робітничої Партії Канади. Брошура продається членам по 10 цт. один примірник, з чого Відділ платить до Бюра Секції 5 цт. а других 5 цт. остається в касі Відділу.

Ся брошура повинна находитись в руках кожного члена партії і кожний член повинен добре знати програму, конституцію і резолюції партії. Декретним Відділом я не міг вислати потрібної ім кількості сих брошур тому, що не були они ще всі готові. Тепер весь накладе сїх брошур вже готовий і можу вислати її кожному Відділові в такій кількості, якої лише котрий Відділ зажадає. Секретарі Відділів повинні повідомити, яку кількість сїх брошур треба вислати їхнім Відділам.

В справі вимаганих пояснень.

З одержаних мною листів і звітів від різних Відділів нашої Секції видно, що не всі секретарі Відділів задовольні сїм трупом прочитати мішені в "Укр. Роб. Вістях" пояснення і інструкції для Відділів і членства У.С.Р.П.К. Помило виразно пояснення, яке було поміщене мною в "Укр. Роб. Вістях", що Відділ У.С.Р.П.К. мають брати членські картки і стемплі від Бюра Секції і з всякими звітами, запитаними і конченими справами відноситись до Бюра Секції, деякі Відділи вислали вступні вкладки до Ц.Е.К. партії, деякі передали організаторови Ц.Е.К., а інші з'явилися і місячними вкладками пішли до дісторічних партійних (а не секційних) організаторів. Деякі з тих відділів, заплативши гроші Ц.Е.К., або організаторови, звертаються до Бюра, щоб їм за сї гроші вислати стемплі.

І до того запитують деякі товариші секретарі, щоб їм пояснити такі справи, про які пояснювалося найявніше в "Укр. Роб. Вістях". Щоб се му положили край, я ще раз звертаю увагу, що всякі пояснення, і інструкції одержані від секретаря Бюра У.С.Р.П.К. листовно, або поміщені в "У.Р.В." мають бути читані на зборах Відділів для всіх членів. В сей спосіб найкраще уникнемо тих малих непорозумінь, які гальмують організаційну і адміністраційну роботу в нашій Секції.

Ще раз визнаю товаришів секретарів Відділів У.С.Р.П.К. присилати звіти регулярно кожного місяця, а також вірнувати свої рахунки на час. З товаришарским привітом, За Бюро У.С.Р.П.К.

М. Попович секретар.

Японія пляне видати 280 мільйонів доларів на флоту.

ТОКІО, 26. мая. — Японська морська рада виробила плани будови нових кораблів і морських станцій, що будуть коштувати 280 мільйонів доларів. Ся сума булаб видана протягом п'ятиох років на будову 6 кружляків першої класи, 9 кружляків другої класи, 29 контрторпедовців, 30 субмарин, 2 суден до воєнних літаків і 14 обслуговуючих пароплавів.

Евген Варга.

ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Переклад П. Христов.

(Продовження.)

Важною проблемою народного господарства під час диктатури являється **матеріальне господарство**. Під матеріалом ми розуміємо тут не лише всі сировинні і допоміжні матеріали, але також і готові засоби продукції; отже всі добра, за винятком готових призначених до непродуктивного споживання. Суть проблеми полягає в тому, що з огляду на вичерпання всіх запасів через війну, мусять бути зважені точно на кілька років наперед утруднення продукції через господарську ізоляцію і стремління пролетарських кругів до піднесення їх реального життєвого добробуту. Тому готові вже матеріали кремких підприємств, котрі мусіли через брак вугля або сировини припинити виробництво, не зможуть бути використані, а навпаки — повинні розподілятися по принципу найвищої видатності праці і некучості потреб.

Для сїєї мети і було утворено для важливіших дібр матеріальних установ (уряди); деякі з них шляхом перетворення існуючих раніш воєнно-господарських централів. Організація сих установ складалася із виконавчого персоналу та керуючою розподільною матеріал ради, кої ці матеріальні установи управління. Таке об'єднання складалася з представників тих професійних спілок, що використовували відповідний матеріал. Такі матеріальні установи (уряди) було утворено для вугля, дерева, заліза і залізних виробів, будівельних матеріалів, хімікатів, ян, а від других ні, як се дуже часто трапляється, керосину, скла, шкіри, текстильних і підчас війни. Добре організоване і енергійне підприємство, далі рівних споживачів тісно переведене матеріальне господарство дібр, як збіжжя, корм для худоби, цукор, спирт, мебелі і т. д. Функції установ для матеріально-

го керування полягали в прийнятті і постійному угоді (підрахунку) запасів та в їх допільному розподіленні. Розподіленню відбувалось практично таким способом, що для всіх підприємств була визначена шкода "невідкладності", по якій відбувалось задоволення вимог. В установі, що завідувала вуглем, задовольнялись поперед всього потреби водопроводів, електричних станцій та освітлюючих станцій, залізниць, військової промисловості, як також і навіть супроти опору робітників і урядовців. Добре організоване матеріальне господарство дає нове встановлює спільному господарству абсолютну перевагу над "останніми сивими" частками приватно-господарської системи. Матеріальне господарство було організоване в Угорщині дійсно добре і порушувалося му, щоб не виконувати розпоряджень установ лише зазначеним вище свавільством, територіальних, місцевих влад і та зловживаннями окремих підприємств, котрі частину своїх продуктів не давали до розпорядження матеріальних установ і вели ними незаконну торгівлю. Так, наприклад, шахтарі одної ковальні що цією відповідних, паралельно існуючих централів відкладали собі певну частину вугля і тральних об'єднаних промислових підприємств. І дійсно се є так. В Угорщині існували такі матеріальні уряди (установи), котрі не Матеріальне господарство угорського радянського уряду було по розподіленню матеріалів, але і ського правління об'єднувало у всім керуванні продукцією. Так, наприклад, установка не меншу частину спільних продуктів монополізованих дібр, ніж капіталістичні центри воєнного часу.

Під час правління угорського радянського правління чулось багато скарг на бюрократичне, перешкоджаюче продукції поступованню різних установ, що віддали матеріальним відомствам. Між тим в більшості сїх скарг були безгрунтові. Постійна нестача матеріалів примушувала до надзвичайно уважливого дослідження коженної вимоги, тим більше, що пролетарські керівники підприємств, стремлячи до того, щоб безумовно забезпечити продукцію "своїх" підприємств, поспіль ви-

котрих немає рації вивисновати і переймати мадали більше матеріалів, ніж треба було для в державне чи комунальне господарство, полі- задоволення дійсних потреб. Через се кожда титують позачергово, надзвичайна вимога мусіла пещи в будову спільного господарства, а в разі рейти через відповідну секцію суспільної потреби і зовсім припиняють ся через позбав- лущі і бути там провірена. Ся бюрократична лене іх матеріалів. Концентрація продукції в проволочка може бути зараз же усунена, а краще організованих підприємств може бути тільки буде забезпечене вистарчаюче постача- ння переведена за допомогою відповідного роз- не матеріалів. Швидко і справна діяльність поділу вугля і інших важливіших матеріалів матеріальних установ гальмувалася далі по- навіть супроти опору робітників і урядовців. тайним саботажем контрреволюційно-настро- Добре організоване матеріальне господарство єдин урядників та техніків підприємств, невини- дає нове встановлює спільному господар- старчаючою кількістю розподільючих уста- ству абсолютну перевагу над "останніми сивими" частками приватно-господарської системи. Матеріальне господарство було організо- ваних частки купів, котрі мали великий інтерес на то- ване в Угорщині дійсно добре і порушувалося му, щоб не виконувати розпоряджень установ лише зазначеним вище свавільством, територі- альних, місцевих влад і та зловживаннями окремих підприємств, котрі частину своїх про- дуктів не давали до розпорядження матеріаль- них установ і вели ними незаконну торгівлю. Так, наприклад, шахтарі одної ковальні що цією відповідних, паралельно існуючих централів відкладали собі певну частину вугля і тральних об'єднаних промислових підприємств. І дійсно се є так. В Угорщині існували такі матеріальні уряди (установи), котрі не Матеріальне господарство угорського радянського уряду було по розподіленню матеріалів, але і ського правління об'єднувало у всім керуванні продукцією. Так, наприклад, установка не меншу частину спільних продуктів монополізованих дібр, ніж капіталістичні центри воєнного часу.

Під час правління угорського радянського правління чулось багато скарг на бюрократичне, перешкоджаюче продукції поступованню різних установ, що віддали матеріальним відомствам. Між тим в більшості сїх скарг були безгрунтові. Постійна нестача матеріалів примушувала до надзвичайно уважливого дослідження коженної вимоги, тим більше, що пролетарські керівники підприємств, стремлячи до того, щоб безумовно забезпечити продукцію "своїх" підприємств, поспіль ви-

(Дальше буде.)